

**Souhrnné hodnocení výsledků vzdělávání žáků 5. ročníku ZŠ v roce 2007
centrem pro zjišťování výsledků vzdělávání CERMAT.**

I. Souhrnné výsledky v jednotlivých testech:

	Matematické dovednosti	Dovednosti v Českém jazyce	Obecné dovednosti
5.A	65,5	71,7	70,0
5.B	60,2	57,5	57,4
5.G	42,3	47,7	28,6
Škola celkem	59,6	62,1	57,9
Kraj	62,4	62,5	63,6
ČR celkem	61,6	61,4	62,8

Z tabulky vyplývá, že ve všech testech nejlepších výsledků dosáhli žáci 5. A třídy, kde v testech matematiky, českého jazyka a obecných dovedností skončili výrazně, o 10 -13 % nad celostátním průměrem. Výsledky žáků 5. B byly ve všech testech pod úrovní výsledků v ČR. Celkové výsledky školy jsou v testech matematických dovedností a obecných dovedností lehce pod celostátním průměrem, pouze v českém jazyce se pohybují 0,7 % nad celostátním průměrem, a to díky úlohám, které ověřovaly znalost mluvnických kategorií a pravopisných principů. Nutno podotknout, že výsledky testů žáků dyslektické třídy 5. G dopadly výrazně hůře a tím se zhoršil celkový výsledek školy.

II. Matematické dovednosti:

Typy úloh: MA_ZMO komplex úloh základních matematických operací

MA_ZČI komplex úloh zpracovávajících číselné informace

MA_G komplex úloh s geometrickou tematikou

	MA ZMO	MA ZČI	MA G
5.A	80,7	67,6	50,0
5.B	76,2	58,3	47,6
5.G	51,6	43,8	32,6
Škola	74,3	60,0	46,3
Kraj	76,6	57,7	53,8
ČR celkem	75,7	57,3	52,7

Z uvedené tabulky je patrné, že celkově opět nejlépe dopadla třída 5. A. Z pohledu typu operací nejméně problémů měli žáci nejméně problémů s číselnými informacemi (šlo o slovní úlohy, v nichž si žáci číselné informace vybírají sami z textu a používají osvědčené postupy pro jejich zpracování, dále schopnost pochopení otázky a volba strategie pro zjištění odpovědi, dále úlohy na časové jednotky a úlohy o pohybu). Nepatrně pod celostátním průměrem dopadly úlohy se základními matematickými operacemi (osvojení základních matematických operací). Naopak nejhorší výsledky, 6 % pod celostátním průměrem byly v úlohách s geometrickou tematikou (dovednosti a znalosti týkající se geometrických tvarů v rovině, převádění délkových jednotek, výpočet obvodu, konstrukční úlohy).

III. Dovednosti v Českém jazyce

Typy úloh:

CJ_VTO komplex úloh bez výchozího textu

CJ_VT komplex s výchozím textem (čtenářské dovednosti)

CJ_JS komplex k jazykové správnosti

CJ PTV komplex k porozumění textu a významu slov (čtenářské dovednosti)

	CJ VTO	CJ VT	CJ JS	CJ PTV
5.A	71,9	71,6	71,4	72,9
5.B	57,7	57,4	57,1	59,8
5.G	44,5	49,2	44,0	51,5
Škola	61,8	62,3	61,3	64,2
Kraj	60,5	63,5	59,3	65,9
ČR celkem	58,2	63,0	57,1	65,7

Z uvedené tabulky je patrné, že celkově opět výrazně nejlepších výsledků dosáhla třída 5. A výrazně nad celostátním průměrem. Z pohledu typu jednotlivých operací byly výsledky velmi vyrovnané. Přesto nejlepších výsledků dosáhli žáci v úlohách, které ověřovaly čtenářské dovednosti. V úlohách odhadovali význam slova, jeho doplnění do vynechaného místa v textu, nahrazení slova synonymem, nevhodné formulace, identifikace slov významově příbuzných. Druhý nejúspěšnější byl komplex pravděpodobné doplnění textu. Třetí nejúspěšnější byly úlohy na rozeznání jazykového jevu. Tyto úlohy měly minimální význam pro hodnocení čtenářských dovedností ale vypovídaly o osvojení pravopisných principů. Nejméně úspěšné byly úlohy ověřující znalost mluvnických pravidel, dovednosti jejich aplikace, identifikaci chyb v textu, znalost mluvnických kategorií a o 2 % byli žáci úspěšnější nad celostátním a krajským průměrem, což znamená, že dobře zvládají principy mluvnického systému.

IV. Obecné dovednosti

Typy úloh:

OD_VS komplex úloh vyhledání a porovnání dílčí informace slovního charakteru

OD_GS k. globální porozumění informacím slovního charakteru a vysouzení nové informace

OD_VC k. úloh vyhledání a porovnání dílčí informace číselného charakteru

OD_GC k. úloh globální porozumění informacím číselného charakteru a vysouzení nové informace

OD_VG k. úloh vyhledání a porovnání dílčí informace grafického charakteru

OD_GG k. úloh globální porozumění informacím číselného charakteru a vysouzení nové informace

	OD VS	OD GS	OD VC	OD GC	OS VG	OD GG
5.A	65,2	60,9	79,3	64,1	65,2	85,5
5.B	51,1	54,5	64,5	51,1	53,0	71,2
5.G	41,7	22,2	22,2	22,2	44,4	18,5
Škola	55,6	51,9	63,9	51,9	56,8	68,5
Kraj	64,0	56,0	71,7	57,2	59,0	73,1
CR celkem	62,8	55,1	71,5	56,4	58,4	71,4

Nejlepších výsledků dosáhli opět žáci 5.A, která dosáhla výsledků vysoko, v některých úlohách až o 20% nad celostátním průměrem ve všech typech úloh. Škola celkově skončila nepatrně pod celostátním průměrem díky slabým výsledkům třídy 5.G. Nejlepší výsledky dosáhli žáci v úlohách s globálním porozuměním informacím číselného charakteru 68 %, což svědčí o dobré prostorové představivosti. Druhá nejúspěšnější byla úloha pracující s čísly v textu nebo v tabulce. Úlohy ověřují, zda žáci výchozí informace dokáží pozorně vnímat a na základě jednotlivých úloh se k nim vracet. Výsledky svědčí o dobré pozornosti a dobré schopnosti orientace v takovém textu. Poměrně úspěšně se žáci vypořádali s grafy a schémata a svědčí o tom, že dokáží propojovat a převádět informace z různých podob. Úlohy na vyhledávání a porovnávání informací v textu měly ověřit schopnost dovednosti pozorného

čtení, soustředění a dovednosti vracet se k textu na základě dalších otázek v úlohách s globálním porozuměním informací číselného charakteru. V dovednosti provádět náročnější operace s číselnými údaji dosáhly 51,9 %

V. Sebehodnocení žáků a hodnocení průběhu testování:

V otázkách, které měly zjistit subjektivní očekávání žáků ve srovnání s realitou žáci ve všech testech měli sklon spíše své schopnosti přeceňovat.

VI. Postoje k výrookům, týkajících se testování:

Na otázku, zda se s podobnými úlohami ve škole setkali, kladně odpovědělo 66 % žáků, což svědčí o tom, že učitelé se snaží úlohy podobného typu zařazovat do výuky. 48 % žáků testy nepřipadaly snadné, hodnotili je jako obtížné, proti 30% celostátního průměru. Pro 72 % dotázaných žáků byl test zajímavější než tradiční písemka. Testy CERMAT byly pro žáky stresující stejnou měrou jako jiné tradiční písemky. 40 % procent žáků tvrdilo, že podobné testy nejsou součástí výuky třídy. Kladně odpovědělo na tuto otázku 28 %, což je o 20 % méně než je celostátní průměr.

VII. Z výsledků testů CERMAT vyplývá, že vzhledem k tomu, že žáci dosáhli nejlepších výsledků v testech z českého jazyka, matematiky a nejméně úspěšní byli v obecných znalostech, o je třeba napříť úsilí zejména napříč všemi předměty při práci s textem obecně prostřednictvím následujících opatření:

- trénovat soustředěné čtení
- pěstovat dovednost vracet se k textu na základě otázek
- vyhledávat informace, porovnávat je,
- vyhledat a porozumět hlavní myšlence,
- vytvořit na základě textu novou informaci,
- orientovat se v číselných údajích a na základě práce s nimi dospět k informaci nové, neboli provádět s nimi náročnější operace,
- trénovat práci s grafy a schémata, vyhledávat v nich dílčí údaje a porovnávat je a trénovat tyto způsoby prezentace informací, propojovat a převádět informace z různých podob a kontextů,
- orientovat se v graficky znázorněných informacích a z těchto údajů vysuzovat nové,
- pěstovat prostorovou představivost,
- pěstovat dovednost převádět graficky znázorněné údaje do jiné podoby, např do tabulky, nebo textu

VIII. Vzhledem k tomu, že v matematice dosáhli žáci nejmenší počet bodů v úlohách geometrického charakteru je třeba se zaměřit zejména na:

- úlohy na dovednosti a znalosti týkající se geometrických tvarů v rovině, správného převádění délkových jednotek, dále konstrukční úlohy
- slovní úlohy, kde si potřebné informace z textu vybírají žáci sami,
- slovní úlohy s pochopením otázky a volbou strategie pro zjištění odpovědi

IX. Nejlepších výsledků žáci dosáhli v českém jazyce a to zejména v úlohách, kde prokázali osvojení pravopisných principů českého jazyka a jejich aplikací v běžných situacích a v úlohách, kde osvědčili znalost mluvnických kategorií. Poněkud horších výsledků, zejména ve srovnání s celostátním průměrem dosáhli v úlohách, které prověřovaly jejich čtenářské dovednosti. V hodinách čtení je tedy třeba se důkladně

pracovat s literárním textem a zkoušet a aplikovat nejrůznější úkoly na operace s textem ke zvýšení čtenářské gramotnosti :

- zařazovat úlohy ověřující odhad významu slova
- úlohy na doplnění slova do vynechaného místa (předpokladem je pochopení celého textu)
- nahrazení slova synonymickým významem
- nalezení slov významově příbuzných, nalezení chybných, nevhodných formulací
- na základě výchozího textu určit pravděpodobné doplnění na základě daných alternativ apod.